

Скосяра 1-

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ГЕОГРАФІЧНА СЕКЦІЯ

Наукового товариства студентів та аспірантів

**ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
В УКРАЇНІ НА МЕЖІ ТИСЯЧОЛІТЬ**

Матеріали
Всеукраїнської наукової конференції
студентів та аспірантів
(Київ, 4-5 травня 2000 року)

КИЇВ – 2000

вояворівськ на базі гірничодобувної промисловості, Добротвір – який виріс біля Добротвірської ДРЕС. На території Львівсько-Волинського вугільного басейну утворювались нові міські населені пункти Гірник і Соснівка, до значних розмірів розрісся Червоноград. Одержали статус міського поселення Бориня, Запитів тощо.

Швидкі темпи індустріалізації, прискорений процес урбанізації, внутрішньої міграції, а також інтенсивне використання природного середовища привело до появи економічних і соціальних наслідків:

- збільшилось число міст і розширилась їх мережа; посилилась багатофункціональність середніх міст; ускладнилась типологічна різноманітність міст;

- поглибились соціальні і в тому числі, територіально-соціальні контрасти через зменшення рівня життя деяких верств населення /низькооплачувані робітники/ і появу високозабезпеченого прошарку людей, які мають не трудові доходи;

- наявність великого міста – Львова, його відрив від всієї системи розселення;

- велика кількість малих міських поселень (Угнів, Белз, Магерів, Шкло);

- виникли складні, напружені в багатьох випадках необоротні обставини, які привели до погіршення стану довкілля.

Важливою якісною стороною урбанізації, з якою пов'язаний перехід її на наступний рівень розвитку, – формування агломерації. Формування агломерації – це потужний прояв саморозвитку міст, які стимулюють виникнення в своєму оточенні плеяди партнерів і співників процесу.

УДК 911.3:343.9 (477.83)

Р. М. СКАБАРА, аспір.

Львівський національний університет імені Івана Франка

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ КРИМІНОГЕННОЇ СИТУАЦІЇ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Просторовий аналіз криміногенної ситуації та виділення її територіальних особливостей за матеріалами судів та управлінь Міністерства внутрішніх справ України є одним з етапів дослідження географії злочинності регіону (області). Найбільш повно і об'єктивно стан злочинності в області відображає статистика судів і територіальних управлінь Міністерства внутрішніх справ України. Аналіз правової

статистики дозволив виділити суттєві характеристики криміногенної ситуації в Львівській області.

1. Рівень злочинності в області продовжує залишатися високим, хоча від 1995 р. відбувається зменшення кількості зареєстрованих злочинів. У 1998 р. правоохоронцями виявлено 11930 осіб, які скоїли злочини (у 1997 р. – 14457 осіб). Протягом цього ж року притягнуто до відповідальності 9936 злочинців Це на чверть менше, ніж за попередній період (12311 осіб).

2. Відбуваються помітні зміни у структурі злочинності за видами. На Львівщині у 1998 р. 30,8 % засуджених здійснили злочини проти індивідуальної власності громадян, 19,6 % – проти державної і колективної власності, 1,3 % займалися незаконною торгівельною діяльністю і 0,1 % визнані винними у хабарництві. Сумарно злочини, які пов'язані із незаконним надбанням матеріальних благ, складають у загальній структурі злочинності 51,8 %.

3. Протягом останнього часу правоохоронні органи констатують зростання суспільної небезпеки злочинності. У 1998 р. від рук злочинців в області загинули 95 осіб (у 1997 р. – 93). Серед убитих осіб 7 жінок і 2 неповнолітніх.

4. Зберігаються негативні риси вікової структури складу осіб, які скоїли злочини, і засуджених. Наприклад, у 1998 р. судами винесено вироки по кримінальних справах 597 неповнолітнім злочинцям, що складає у загальній кількості засуджених 7,4 %. Більшу, ніж середня по області, частку злочинів неповнолітніх мають міста Борислав, Стрий і Червоноград, Миколаївський, Яворівський та Кам'янка – Бузький райони.

5. У загальній кількості засуджених 55,3 % – це працездатні особи, які не працювали і не навчались. В місті Бориславі ця група засуджених складає 73,9 %, у Турківському районі – 72,4 %, у м. Самборі – 69,1 %. Той факт, що більше половини засуджених в області не працюють і не вчаться, тобто не мають будь-яких легальних джерел доходів, є, на нашу думку, одним з доказів зростання значення суто матеріального мотиву у споєнні злочинів.

Застосування методу "дерева поєднань" дозволяє типізувати територіальні одиниці в області за особливостями структури злочинності. Нами виділено три групи територіальних одиниць, які мають суттєві відмінності у питомій вазі видів злочинності:

– прикордонні Мостиський і Жовківський райони. У загальній структурі засуджених тут виділяються особи, які скоїли злочини проти

держави. Така особливість прямо пов'язана із наявністю на території вказаних районів пунктів перегину українсько-польського кордону.

– Львів та приміська зона Цустомитівський, Яворівський та Городоцький р-ни) на рівні області виділяються високою питомою вагою економічної злочинності та злочинів проти життя, здоров'я та гідності особи.

– у структурі злочинності решти територіальних одиниць, включаючи і міста обласного підпорядкування, переважає загальнокорислива злочинність, зокрема, крадіжки чи пограбування приватного чи колективного майна.

УДК 308

Н. І. ФЛИТА, аспір.

Тернопільський державний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО КОМПЛЕКСУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Освіта і культура є основою соціально-економічного, духовного і культурного розвитку суспільства. Унаслідок складного економічного становища країни в цілому, система освіти і культури Тернопільської області продовжує функціонувати в складній і соціально напруженій обстановці. Законодавчі положення та інші державні рішення реалізуються із значним відставанням. Ці галузі за структурою та обсягами підготовки кадрів сформувалися в інших соціально-економічних умовах і не зовсім відповідають вимогам ринкових перетворень та бюджетним можливостям області.

Сучасна компонентна структура освіти Тернопільської області не комплексна галузь, яка включає ряд пов'язаних елементів: дошкільна освіта, загальна середня освіта, позашкільне навчання і виховання, професійно-технічна освіта, вища освіта, післядипломна освіта, наукова діяльність.

Мережа освіти області представлена 459 постійно діючими дошкільними закладами, якими охоплено 20441 дитина, 910 загальноосвітніми школами, в яких навчається 161 665 учнів. В області функціонує 11 гімназій.

7 ліцеїв, у яких навчається відповідно 3 150 та 1 049 учнів, 66 дитячих позашкільних заклади: 24 будинки школяра, 12 станцій та цен-